

**REPUBLIKA HRVATSKA
MEĐIMURSKA ŽUPANIJA
OPĆINA GORIČAN
DJEČJI VRTIĆ „MURA“
Školska 16a
40324 Goričan**

**KURIKULUM
DJEČJEG VRTIĆA „MURA“
za razdoblje od 2024. do 2029. godine**

Goričan, veljača 2024. godine

ŽUPANIJA: Međimurska

OSNIVAČ: Općina Goričan

MJESTO: Goričan

ADRESA: Školska 16a, 40324 Goričan

GODINA OSNIVANJA: 2023.

e-mail: vrtic@gorican.hr

Telefon: 040/601-642, 099 164 17 80

OIB: 17908301878

IBAN: HR9823400091111252678

MB: 05835054

RAVNATELJICA: Karolina Jeđut Tilošanec

Ustanova je upisana u Trgovački sud u Varaždinu pod registarskim brojem (MBS) 070203328 dana 29.09.2023. godine.

SADRŽAJ

1. KURIKULUM.....	3
1.1. O kurikulumu.....	3
1.2. Svrha i važnost predškolskoga kurikuluma.....	3
1.3. Struktura predškolskoga kurikuluma.....	4
1.4. Planiranje i oblikovanje kurikuluma vrtića.....	4
2. KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA „MURA“.....	5
3. VRIJEDNOSTI NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE INTEGRIRANE U KURIKULUM VRTIĆA.....	6
4. NAČELA NACIONALNOG KURIKULUMA INTEGRIRANA U ŽIVOT I RAD VRTIĆA.....	8
5. ZNAČAJKE KURIKULUMA VRTIĆA.....	10
6. KULTURA VRTIĆA.....	11
7. CILJEVI NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE.....	12
8. KLJUČNE KOMPETENCIJE ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE.....	13
9. SUVREMENO SHVAĆANJE DJETETA.....	14
10. PROGRAMI.....	15
10.1. Redoviti desetosatni program.....	17
10.2. Program predškole.....	17
11. INKLUZIJA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU.....	20
12. BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA RAZINI USTANOVE... ..	22
12.1. Unapređenje kvalitete partnerstva ustanove i roditelja.....	22
12.2. Razvijanje institucijskog konteksta za kvalitetnije učenje, odgoj, življenje i razvoj djece.....	22
12.3. Jačanje kompetencije odgojitelja u planiranju i vrednovanju odgojno-obrazovnog Procesa.....	23
12.4. Strategija rada stručnog tima.....	24
13. KULTURNA I JAVNA DJELATNOST USTANOVE.....	25
13.1. Obilježavanje značajnih datuma.....	25
14. DOKUMENTIRANJE U PLANIRANJU I OBLIKOVANJU KURIKULUMA VRTIĆA.....	26
15. PROCJENA KVALITETE RADA VRTIĆA.....	27
16. PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA.....	28

1. KURIKULUM

1.1. O kurikulumu

Kurikulum vrtića u svakoj se ustanovi oblikuje s obzirom na specifičan kontekst tj. njezinu kulturu te kulturu i tradiciju okruženja u kojem se ustanova nalazi. Kvalitetu kurikuluma vrtića određuju kontekstualni uvjeti u njemu (kvaliteta prostorno-materijalnog i socijalnog okruženja te organizacijska kultura) koji se kontinuirano propituju i unapređuju. Kvalitetan kurikulum vrtića ima integriranu i razvojnu prirodu te humanističku i sukonstruktivističku orijentaciju. Ostvarivanje kvalitetnog kurikuluma vrtića podrazumijeva stvaranje odgovarajućih organizacijskih uvjeta koji se temelje na suvremenom shvaćanju djeteta, tj. shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića, kao istraživača i aktivnog stvaratelja znanja, kao socijalnog subjekta sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom.

1.2. Svrha i važnost predškolskoga kurikuluma

Obveza je svakog vrtića da se kontinuirano usklađuje i s nacionalnim zahtjevima koji su sadržani u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje sadrži polazišta, vrijednosti, načela i ciljeve, generirane iz višegodišnjih iskustava razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića u Republici Hrvatskoj i dosega hrvatskih i međunarodnih znanstvenika u području teorije ranog i predškolskog odgoja. Ta polazišta, vrijednosti, načela i ciljevi predstavljaju okosnicu oblikovanja odgojno-obrazovnoga procesa i kurikuluma svakog vrtića, kao i sustava ranog i predškolskog odgoja u cjelini.

Temeljna uloga predškolskoga odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života. Svrha je predškolskoga odgoja i obrazovanja osigurati takve uvjete koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta te osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci. U ustanovama ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja stvaraju se materijalni i kadrovski uvjeti te društveno okruženje za kvalitetan život djeteta.

Načela na kojima počiva Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje su **fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa** koja omogućava puninu razvoja potencijala svih uključenih pojedinaca, **partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom** koje osigurava potporu cjelovitom razvoju djeteta, **osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju** koja je ujedno i temeljna zadaća Nacionalnog kurikuluma te **otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse** koja osigurava kontinuiranu kvalitetu odgojno-obrazovnog procesa.

Kurikulum ranog odgoja otvoren je, dinamičan i razvojan, razvija se i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje učenjem činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva, pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece. Holistička, odnosno integrirana priroda kurikuluma podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađen s integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanistička i razvojno-primjerena orijentacija kurikuluma usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštovanje interesa, potreba i prava djeteta.

Dijete, sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način na koji je njemu svrhovit.

Razvoj kurikuluma započinje proučavanjem i mijenjanjem okruženja na način da ono omogućuje interakciju, istraživanje, kretanje i neovisnost. Djeca uče aktivno, sudjelujući, čineći, surađujući s drugima. Konstruiranje znanja je socijalni proces.

1.3. Struktura predškolskog kurikuluma

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je službeni dokument propisan u Republici Hrvatskoj koji sadrži temeljne vrijednosti odgoja i obrazovanja djece u vrtiću. Polazišta ovog dokumenata su načela slobode, otvorenosti i raznolikosti koja se trebaju odražavati na cjelokupnu organizaciju i provođenje odgojno-obrazovnog rada u svim vrtićima u Republici Hrvatskoj. Njime se afirmiraju ideje pluralizma i slobode u primjeni pedagoških ideja i koncepcija, različitosti u vrstama i oblicima provođenja programa te demokratizacije društva prema subjektima koji se smatraju nositeljima programa, što predstavlja podlogu za razvoj različitih odgojno-obrazovnih koncepcija u vrtićima.

Temeljna struktura predškolskoga kurikuluma podijeljena je na tri velika podpodručja u kojima dijete stječe kompetencije: ja (slika o sebi), ja i drugi (obitelj, druga djeca, uža društvena zajednica, vrtić i lokalna zajednica), svijet oko mene (prirodno i šire društveno okruženje, kulturna baština, održivi razvoj). U svakom podpodručju određuju se sadržaji koji povezuju pedagoške i psihološke dimenzije odgojno-obrazovnog procesa. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima neposrednoga odgojno-obrazovnog rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, spoznajni, socioemocionalni i govorni razvoj djeteta.

1.4. Planiranje i oblikovanje kurikuluma vrtića

Planiranje kurikuluma temelji se na kvalitetnoj komunikaciji i profesionalnoj suradnji odgajatelja, kao i drugih stručnih djelatnika vrtića. Ono uključuje zajedničko promišljanje, realizaciju i evaluaciju odgojno-obrazovnog procesa, odražavajući uvjerenje da je kvalitetna odgojno-obrazovna praksa kolektivno, a ne individualno postignuće.

Dokumentiranje podrazumijeva sustavno prikupljanje dokumentacije (etnografskih zapisa), koja omogućuje promatranje i bolje razumijevanje akcija djeteta, a time i osiguranje kvalitetnije potpore njegovu razvoju. Oblici dokumentacije su pisane anegdote, bilješke, dnevnici, transkripti razgovora različitih subjekata i druge narativne forme, dječji likovni radovi, grafički prikazi i makete te audio i video zapisi, fotografije, slajdovi i drugo.

Prikupljena dokumentacija odgajateljima omogućuje razumijevanje djece i procese njihova odgoja i učenja tj. razinu postignutih kompetencija. Svrha dokumentacije nije dijete procijeniti u određenim kategorijama niti ga kategorizirati prema općenitim razvojnim razinama, nego ga gledati, slušati i razumjeti i na tim osnovama podržati proces njegova odgoja i učenja. Dokumentacija omogućuje posredovanje različitih segmenata odgojno-obrazovnog procesa roditeljima tj. skrbnicima djece. Ona olakšava razumijevanje djeteta i

njegova odgoja i obrazovanja, pa predstavlja temelj izgradnje partnerstva s roditeljima i doprinos razvoju njihovih roditeljskih kompetencija.

2. KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA „MURA“

Kurikulum vrtića je odgojno-obrazovna koncepcija koja se zajednički razvija, tj. sukonstruira u određenome vrtiću i koja korespondira s kvalitetom uvjeta (fizičkog i socijalnog okruženja) za življenje, učenje i odgoj djece u njemu. Kurikulum vrtića podrazumijeva ukupnost odgojno-obrazovnih interakcija u sklopu fizičkog i socijalnog okruženja vrtića, koja uključuje djecu i odrasle. Kurikulum vrtića u svakoj ustanovi oblikuje se s obzirom na specifičan kontekst, tj. njezinu kulturu, te kulturu i tradiciju okruženja u kojem se ustanova nalazi. Kvalitetu kurikulumu vrtića određuju kontekstualni uvjeti u njemu (kvaliteta prostorno-materijalnog i socijalnog okruženja te organizacijska kultura), koje se kontinuirano propituje i unapređuje.

Planiranje kurikulumu temelji se na kvalitetnoj komunikaciji i profesionalnoj suradnji odgajatelja, kao i drugih stručnih djelatnika vrtića. Ono uključuje zajedničko promišljanje, realizaciju i evaluaciju odgojno-obrazovnoga procesa, odražavajući uvjerenje da je kvalitetna odgojno-obrazovna praksa kolektivno, a ne individualno postignuće, te je stoga Kurikulum Dječjeg vrtića „Mura“ zajednički rezultat njegovih aktivnih sudionika.

Kurikulumom Dječjeg vrtića „Mura“ utvrđen je okvirni plan i program rada kroz **redovni program i program predškole integriran u redovni program.**

Pri izradi kurikulumu stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi djece, roditelja i lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti. Bitne pretpostavke ostvarivanju ciljeva postavljenih u kurikulumu su: podizanje stručnih kompetencija odgajatelja, kvalitetna suradnja na relaciji roditelji-vrtić, prepoznatljivost i podrška lokalne zajednice.

Prioritetna područja unapređenja u ovoj pedagoškoj godini su: suradnja sa roditeljima, razvijanje institucijskog konteksta i planiranje i vrednovanje odgojno obrazovnog procesa.

Sukladno razvojnom planu ustanove postavljeni su slijedeći razvojni ciljevi:

1. Unapređenje kvalitete partnerstva ustanove i roditelja
2. Razvijanje institucijskog konteksta za kvalitetnije učenje, odgoj, življenje i razvoj djece
3. Jačanje kompetencije odgojitelja u planiranju i vrednovanju odgojno obrazovnog procesa

VIZIJA VRTIĆA

Vrtić je mjesto kvalitetnog življenja djece i odraslih uz poticanje osobnog razvoja svakog pojedinca sukladno njegovim potrebama i mogućnostima u stimulativnom okruženju, usmjeren je na poticanje razvoja slobodnog, samopouzdanog, snalažljivog i odgovornog djeteta koje kreativno i kritički razmišlja.

Za dijete:

Sretno dijete u sigurnom, poticajnom i zdravom okruženju. U kontekstu vrtića potičemo razvoj samopouzdanja i samopoštovanja djeteta, kvalitetne odnose s drugom djecom i odraslima, uvažavanje potreba i prava djece, razvoj samostalnosti, razvijanje kompetencija i odgovornog ponašanja.

Za roditelje:

Usklađeno djelovanje vrtića i obitelji, zadovoljstvo roditelja.

Za prostorno i materijalno okruženje:

Bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja.

Za stručni tim i odgojitelje:

Osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za kvalitetnu komunikaciju, timski rad i refleksivnu praksu.

Za ostale zaposlenike:

Razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu/poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića.

3. VRIJEDNOSTI NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE INTEGRIRANE U KURIKULUM VRTIĆA

Vrijednosti koje bi trebale unaprijeđivati intelektualni, društveni, moralni i duhovni razvoj djece prema Nacionalnom kurikulumu su:

- znanje
- identitet
- humanizam i tolerancija
- odgovornost
- autonomija
- kreativnost.

Znanje omogućuje razumijevanje i kritičko promišljanje svega što dijete okružuje, snalaženje u novim situacijama te uspjeh u kasnijim etapama obrazovanja. U vrtiću dijete znanje stječe aktivno, oslanjajući se na svoj urođeni istraživački i otkrivački potencijal. Važno je djetetu osigurati radost otkrivanja i učenja koje se najviše oslanja na igru i druge zanimljive aktivnosti. Resursi učenja i stjecanja znanja su mnogobrojni. U odnosu na učenje prisutna su četiri stupa učenja: učiti biti, učiti kako učiti, učiti činjenjem i učiti u zajednici. S ciljem radosti učenja i otkrivanja djeci je potrebno osigurati zanimljivo i poticajno okruženje koje podupire različite stilove učenja djeteta te aktualnu i sljedeću zonu razvoja.

Humanizam i tolerancija znače razvoj senzibiliteta djece za potrebe drugih, prihvaćanje drugih i shvaćanje važnosti međusobne povezanosti s njima. Oblikovanje odgojno-obrazovnog pristupa temeljenog na suosjećanju, prihvaćanju i međusobnom pružanju potpore, kao i osposobljavanju djeteta za razumijevanje svojih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih. Treba poticati i njegovati poštovanje i prihvaćanje različitosti djece (inkluzija djece s posebnim potrebama).

Identitet znači izgradnju osobnog, kulturnog i nacionalnog identiteta djeteta, osnaživanje djeteta da bude dosljedno samo sebi, razvija samopoštovanje, stvara pozitivnu sliku o sebi te izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju. On znači i prihvaćanje individualnih posebnosti svakog djeteta.

Odgovornost se potiče i razvija prema općem društvenom dobru, prirodi te prema sebi samima i drugima. Odgovorno ponašanje pretpostavlja smislen i savjestan odnos između osobne slobode i odgovornosti djeteta. Djeci treba omogućiti slobodu izbora aktivnosti, sadržaja, partnera, prostora i načina oblikovanja aktivnosti te ih poticati da uče preuzimati odgovornost za svoje izbore. Samoprocjena vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja je osnovna alatka razvoja odgovornosti.

Autonomija je usmjeravanje razvoja samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djeteta. Razvija se poticanjem inicijativnosti i samoorganizacije djeteta u oblikovanju vlastitih aktivnosti. Dijete se potiče na donošenje odluka i vršenje izbora, ostvarenje vlastitih prava te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja.

Kreativnost označava prihvaćanje prirodne kreativnosti djeteta koju tijekom odgojno-obrazovnog procesa treba njegovati, poticati i razvijati različitim oblicima izražavanja i stvaranja. Poticanje razvoja divergentnog mišljenja djeteta i to u svim vrstama aktivnosti, područjima učenja i komunikaciji. Osim navedenih vrijednosti izdvajamo i vrijednosti integrirane u naš poseban program odgoja i obrazovanja za održivi razvoj, a to su:

Pozitivan, brižan odnos

Taj odnos prisutan je u svim interakcijama na relaciji odrasli-dijete, dijete-dijete te prema svemu što dijete okružuje, posebno prema prirodi, biljnom i životinjskom svijetu.

Empatija

Empatijom odgojitelj otkriva osjećaje koje prate djetetovo ponašanje i skrivene motive njegovog ponašanja prema okolišu.

Poštovati znači cijeniti koga ili što.

Učiti djecu poštovanju znači učiti ih da cijene ljude, imovinu, prirodu. Poštovati druge ljude dijete uči iz našeg odnosa prema drugim ljudima. Kako roditelj koji je najveći autoritet svom djetetu poštuje druge autoritete u komunikaciji- odgojiteljicu, prodavača, liječnika, tako će i dijete naučiti odnos poštovanja i samopoštovanja.

Različitost, tolerancija

"Tolerancija je poštovanje, prihvaćanje i uvažavanje bogatstva različitosti u našim kulturama, naša forma izražavanja i način da budemo ljudi. Ona je zasnovana na znanju, otvorenosti, komunikaciji i slobodi mišljenja, savjesti i uvjerenju. Tolerancija je harmonija u različitostima.“ (prema UNESCO).

Djelovanje

U našem radu s djecom to uključuje akcijsku kompetenciju i djece i odraslih. Djelovanje odraslih je u odnosu na dobrobit djeteta, osobni doprinos u ostvarivanju vizije i misije vrtića, razvoj pozitivnih odnosa i otvorene komunikacije u vrtiću. To uključuje i poticanje djeteta na aktivan, inicijativan odnos u zajednici kojoj pripada.

4. NAČELA NACIONALNOG KURIKULUMA INTEGRIRANA U ŽIVOT I RAD VRTIĆA

Načela su:

1. Fleksibilnost odgojno-obrazovnoga procesa u vrtiću

„Temeljna pretpostavka za uspješno ostvarivanje ovog načela u vrtiću je fleksibilnost svih čimbenika odgojno-obrazovnoga procesa, a posebice onih profesionalno angažiranih i odgovornih za visoku razinu kvalitete ustanove u cjelini. Prihvaćanjem i primjenom ovog načela omogućuje se razvoj vrtića u smjeru kvalitetne zajednice koja uči. U takvoj zajednici prihvaćaju se i stvaraju uvjeti za uspješno zadovoljavanje potreba pojedinaca, poštovanje njihovih prava i razvoj njihovih potencijala osobnim tempom. Također se osiguravaju nužni uvjeti za primjereno odgovaranje na aktualne potrebe roditelja-partnera u odgojno-obrazovnome procesu. Primjena načela fleksibilnosti omogućuje cjelovito učenje djece i odraslih i to aktivnim propitivanjem prethodno izgrađenih koncepata i kontinuiranim izgrađivanjem novih.

Načelo fleksibilnosti ostvaruje se tako da se:

- omogućuje poštovanje prava svakog pojedinca u ustanovi
- osigurava zadovoljenje specifičnih potreba, osobnih ritmova i individualno različitih strategija učenja djece.“

U našem vrtiću poštuje se načelo fleksibilnosti u odnosu na potrebe i prava djece i odraslih. Ono se prepoznaje u zadovoljavanju individualnih potreba djece, primarnih i psiholoških, u korištenju prostornih resursa gdje dijete ima slobodu izbora mjesta igre i istraživanja, suigrača, individualnog ritma učenja. Načelo fleksibilnosti pripada kulturi ustanove i može se i dalje razvijati kroz komunikaciju i odnose odraslih i djece.

2. Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom

Otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija roditelja, odnosno skrbnika djeteta, odgojitelja i ostalog osoblja u ustanovi ima zajednički cilj: primjereno odgovoriti na individualne i razvojne potrebe djeteta i osigurati potporu njegovu cjelovitom razvoju. U

komunikaciji s roditeljima upoznajemo njihova očekivanja u odnosu na vrtić, obiteljsku kulturu, probleme u odgoju djece kako bismo zajedno djelovali u cilju dobrobiti djeteta. Preduvjet kvalitetne interakcije ovih dvaju čimbenika odgojno-obrazovnoga procesa, ali i ostalih stručnih djelatnika vrtića (pedagog, psiholog, stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila, zdravstveni voditelj i slično) je obostrana spremnost na djelatno sudjelovanje. U kvalitetnome partnerskom odnosu na relaciji vrtić – djetetov dom, roditelje, odnosno skrbnike djeteta, permanentno se informira (uz pomoć brošura, letaka, internetske stranice, razmjene bilješki, odnosno dokumentacije o djetetu, radionica, diskusijskih grupa i slično) te ih se podržava i osnažuje u roditeljskoj ulozi. U kvalitetnom vrtiću djelatnici su senzibilizirani za prepoznavanje specifičnih potreba roditelja, odnosno skrbnika djece te im omogućuju dobivanje odgovora na pitanja koja trenutno opterećuju njihovo roditeljsko funkcioniranje. U kvalitetno organiziranome vrtiću, roditelji, skrbnici djece i članovi obitelji uključuju se u zajedničko donošenje odluka vezanih uz razvoj, učenje i socijalni život djece u grupi. Kvalitetan partnerski odnos odgojitelja i roditelja, odnosno skrbnika djece ostvaruje se u uvjetima u kojima je roditeljima, odnosno skrbnicima djece omogućeno provođenje vremena sa svojom djecom u odgojnim skupinama, praćenje i djelatno sudjelovanje u neposrednome odgojno-obrazovnom procesu te upoznavanje vlastite djece u drukčijem kontekstu od obiteljskoga. U našem vrtiću unaprjeđujemo u kontinuitetu suradnju i partnerstvo s roditeljima kroz različite oblike suradnje, a posljednjih godina kroz neposredno sudjelovanje roditelja u odgojno- obrazovnom procesu.

Suvremeno roditeljstvo shvaća se kao proces, uloga i kao odnos u stalnoj promjeni i interakciji sa širim društvenim kontekstom pa je osobito važno da vrtić prepozna i odgovori na one potrebe roditelja, odnosno skrbnika djeteta koje su im u određenoj fazi njegova roditeljstva prioritet. Stručni suradnici i odgojitelji pomažu roditeljima u izboru primjerenih programa za njihovo dijete, u fleksibilnoj organizaciji prihvata djeteta, u prilagođavanju dnevnog ritma (prehrana, dnevni odmor) i slično. Uvažavajući potrebe i prava djeteta pomažemo roditeljima pružanjem potrebnih informacija o institucijama i stručnjacima koji mogu pospješiti razvoj djeteta.

Roditelji su partneri u vrtiću – zajednici koja uči te zagovornici i promotori odgojno-obrazovnoga procesa i posrednici prema lokalnoj zajednici.

Senzibiliziranje lokalne, ali i šire društvene zajednice za potrebe ustanove, zajednička je zadaća zaposlenika ustanove, kao i roditelja. Vrtići trebaju stvarati uvjete za poticanje roditeljskoga djelatnog sudjelovanja u oblikovanju vizije ustanove te prilike za sudjelovanje roditelja u planiranju, realiziranju i evaluaciji odgojno-obrazovnoga procesa. Pretpostavke za građenje i održavanje suradničkih/partnerskih odnosa su poštovanje, prihvaćanje različitosti, ohrabrivanje, podržavanje, aktivno slušanje i ostala ponašanja koja omogućavaju reciprocitet u razmjeni informacija u svezi s djetetom te primjereno i usklađeno odgojno-obrazovno djelovanje prema djetetu (roditelja i odgojitelja), a sve s ciljem djetetove dugoročne dobrobiti.

3. Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju

Temeljna zadaća Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje jest osigurati pretpostavke za nesmetanu i što prirodniju prohodnost/kontinuitet u odgoju i obrazovanju, i to:

- suradnjom vrtića i škole -podrazumijeva se zajedničko djelovanje svih sudionika koje je usmjereno na dijete i njegovu dobrobit, vodeći računa ponajprije o psihofizičkim osobinama djece, njihovim potrebama i mogućnostima, a u cilju cjelovitog razvoja, odgoja i obrazovanja djece;
- unapređivanjem uvjeta za kvalitetan odgojno-obrazovni kontinuitet koji omogućavaju kompetentni stručnjaci svih stručnih profila u odgojno-obrazovnim ustanovama koji stalno podižu razinu svoje osobne i profesionalne kompetencije (cjeloživotno učenje).

Krajnji cilj kvalitetne suradnje svih podsustava jest njihova spremnost i pripremljenost za primjereni prihvata djeteta i postizanje kontinuiteta njegova razvoja, odgoja i učenja.

4. Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse

Briga o postizanju i održavanju kvalitete tog okruženja (različite dimenzije okruženja) predstavlja temeljni preduvjet kvalitete odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću.

Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse moguće je osnaživati uz pomoć:

- kontinuiranog istraživanja i unapređivanja kvalitete odgojno-obrazovnog procesa od samih praktičara (odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića);
- osposobljavanja praktičara (odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića) za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojno-obrazovne prakse (na razini inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja), u smjeru razvoja refleksivne prakse i refleksivnog profesionalizma;
- povezivanja svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa koji su spremni učiti, istraživati i mijenjati odgojno-obrazovnu praksu i dijeliti to iskustvo s drugima (posebice sustručnjacima i roditeljima) u zajednice koje uče.

5. ZNAČAJKE KURIKULUMA VRTIĆA

Značajke kurikuluma Vrtića su:

- integriranost
- razvojnost
- humanizam
- konstruktivistički i sukonstruktivistički način učenja.

Integrirani pristup obuhvaća sva područja djetetovog razvoja u cjelini. U stimulativnom okruženju dijete ima slobodu istraživanja i stjecanja različitog znanja. Izvori znanja mogu biti u fizičkom okruženju gdje dijete stječe konkretna senzorna iskustava, u socijalnom okruženju u kojem dijete ima različite socijalne interakcije i u logičnom okruženju gdje novo znanje gradi na prethodnim znanjima i iskustvima.

Razvojnost kao značajka kurikuluma podrazumijeva praćenje, procjenjivanje i podupiranje razvoja djeteta u skladu s njegovim sposobnostima. Planira se ono što djeca mogu učiti, a ne ono što bi trebala činiti. Projektnom metodom najbolje se razvijaju dječji interesi i učenje. Kroz projektni pristup dijete kreira samoinicirane i samoorganizirane aktivnosti koje odgojitelj potiče i podržava. Djecu se potiče na kritičko razmišljanje i rješavanje problema.

Humanistička dimenzija prisutna je u životu vrtića, a prepoznaje se kroz demokratski odnos u kojem se dijete voli, razumije i poštuje. Vrtić je mjesto ugone, pripadanja i kvalitetnih odnosa. Odgojitelji su osjetljivi i prepoznaju potrebe, prava i interese djece te ih na optimalan način ih uvažavaju i zadovoljavaju. U vrtić se prepoznaje identitet skupine i identitet djeteta.

Konstruktivistički i sukonstruktivistički način učenja potiče se kroz razvoj individualnog stila učenja djeteta u kojem dijete na svoj način konstruira novo znanje. Učenje je aktivan i suradnički proces u kojem djeca zajedno uče. Različitost perspektiva, znanja i razumijevanja djece je potencijal zajedničkog učenja.

6. KULTURA VRTIĆA

Kultura svakog vrtića je prepoznatljiva u zajedničkim temeljnim postavkama i uvjerenjima odgajatelja, ravnatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, administrativnog, pomoćnog osoblja i roditelja, a karakteristična je za djelovanje tog vrtića. Prepoznaje se po međusobnim odnosima ljudi, njihovu zajedničkom radu, upravljanju ustanovom, organizacijskom i fizičkom okruženju, te stupnju usmjerenosti na kontinuirano učenje i istraživanje odgojno-obrazovne prakse u svrhu njezina unaprjeđenja. **Kultura Vrtića uključuje prostorno-materijalno i socijalno okruženje vrtića te vođenje vrtića.**

Organiziranje prostorno-materijalnog okruženja vrtića uključuje osiguranje bogatstva i promišljenosti izbora materijala koji djecu potiču na otkrivanje i rješavanje problema, te omogućuju postavljanje hipoteza, istraživanje, eksperimentiranje i konstruiranje znanja i razumijevanja. Kvalitetno strukturirani centri aktivnosti potiču grupiranje djece u manje skupine i omogućuju kvalitetne interakcije. Prostorno okruženje vrtića treba biti ugodno i što više nalikovati obiteljskom.

Suradnja odgajatelja međusobno, te odgajatelja s drugim stručnim djelatnicima vrtića izravno se odražava na kvalitetu komunikacije i međusobnu suradnju djece koja je potrebna za stjecanje njihovih socijalnih, intelektualnih i drugih iskustava i izgrađivanje socijalne kompetencije. Važnu dimenziju socijalnog okruženja predstavlja i kvaliteta govorno-komunikacijskoga konteksta jer djeca jezik (materinski i strani) uče aktivnim sudjelovanjem u bogatome jezično-komunikacijskom kontekstu (okruženju).

Kvalitetnom suživotu djece i odraslih u vrtiću, temeljenom na demokratskim načelima, međusobnom poštovanju i kvalitetnoj komunikaciji, pridonosi i ravnomjerna distribucija moći u vrtiću. Ona uključuje i kvalitetno vođenje ustanove i kvalitetno vođenje u ustanovi, što zahtijeva voditeljske i menadžerske vještine svih čimbenika (ravnatelj - stručni suradnici - odgojitelji - djeca - roditelji). Distribuirano vođenje temelji se na uvjerenju da svi uključeni u odgojno-obrazovni proces imaju mogućnost doprinosa ostvarivanju zajednički donesene vizije ustanove, u skladu sa svojim sposobnostima, ulogom i/ili trenutnom pozicijom.

7. CILJEVI NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Ciljevi kurikuluma su sljedeći:

- osiguravanje dobrobiti za dijete i cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj kompetencija
- dobrobit za dijete: osobna i emocionalna, obrazovna i socijalna

Osobna i emocionalna dobrobit:

- subjektivan osjećaj: biti zdrav, zadovoljan i osjećati se dobro
- uživanje u različitim interakcijama i aktivnostima
- otvorenost
- smirenost
- samoprihvatanje
- samopoštovanje i samosvijest
- sposobnost privremene odgode zadovoljavanja svojih potreba
- promišljanje i samoprocjenu vlastitih aktivnosti i postignuća
- razvoj identiteta

Obrazovna dobrobit:

- uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih...)
- radoznalost i inicijativnost
- kreativnost, stvaralački potencijal
- percepcija sebe kao osobe koja može i voli učiti
- otkrivanje radosti i korisnosti učenja
- propitivanje vlastitih teorija i ideja
- stvaranje i zastupanje novih ideja
- samoprocjenu djeteta u području učenja

Socijalna dobrobit:

- uspješno interpersonalno (socijalno) funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija
- razumijevanje i prihvatanje drugih i njihovih različitosti
- usklađenost s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima zajednice
- uspostavljanje, razvijanje i održavanje kvalitetnih odnosa djeteta s drugom djecom i odraslima

- aktivno sudjelovanje, pregovaranje i konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija

Cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj kompetencija

- temelji se na shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića te prihvatanju integrirane prirode njegova učenja u organizaciji odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je prema razvoju različitih kompetencija djece te odražava načela:

- kompetencije djeteta su razvojne, a ne statične pa se potiče i prati njihov razvoj kontinuirano
- uspješnost djeteta u nekoj aktivnosti određuje splet više različitih kompetencija pa se kompetencije djece procjenjuju cjelovito
- djeca jednake kronološke dobi mogu se uvelike razlikovati po svojim razvojnim mogućnostima i kompetencijama pa se kompetencije potiču i promatraju u kontekstu razvojnih mogućnosti svakog djeteta posebno, a ne njegove kronološke dobi.

8. SUVREMENO SHVAĆANJE DJETETA

Nove paradigme ranog odgoja definiraju suvremeno shvaćanje djeteta kao cjelovitog bića, subjekta vlastitog odgoja i obrazovanja, aktivnog, znatiželjnog i kompetentnog bića koje ima svoju kulturu potrebe i prava.

Dijete je cjelovito biće koje se sve više razvija individualizirano. Ne možemo se osloniti više na klasične razvojne stupnjeve senzomotoričkoga, kognitivnog i socijalno-emocionalnog sazrijevanja djeteta (nove paradigme ranog odgoja). Razvojni procesi kod svakog djeteta su originalni i nepredvidivi, o čemu treba voditi računa pri oblikovanju kurikuluma. Svako se dijete razvija prema svom individualnom planu, kao subjekt vlastitog odgoja i obrazovanja. Dijete istražuje svijet oko sebe aktivno i na taj način stječe i konstruira nova znanja. Dijete je istraživač predmetnog i socijalnog okruženja. Djeci trebamo omogućiti vlastito razumijevanje svijeta. Odrasli podupiru učenje djeteta, uvažavajući pri tom individualni stil, aktualnu i sljedeću zonu u razvoju djeteta.

„Nove paradigme ranog odgoja tumače djetinjstvo kao proces socijalne konstrukcije što ga djeca i odrasli zajedno stvaraju, razvijaju i unapređuju aktivnim sudjelovanjem u zajedničkom životu u ustanovi za rani odgoj.“ (Priručnik za samovrednovanje).

U našem radu s djecom potrebno im je osigurati raznovrsna osjetilna iskustva jer je osjetilno opažanje temelj djetetovog istraživanja i upoznavanja svijeta. Na osnovu osjetilnog opažanja dijete uspostavlja odnos prema sebi, prema drugim osobama i svijetu koji ga okružuje.

Kvalitetan odgoj i obrazovanje temelji se na suvremenom shvaćanju djeteta. U procesu samovrednovanja nam mogu i pomoći načela TE Whariki kurikuluma i sljedeća pitanja:

- Poznajesh li me dobro? (Poštujesh li moje interese i mogućnosti, kao i mogućnosti moje obitelji?) *Pripadanje*
- Mogu li ti vjerovati? (Zadovoljavaš li moje potrebe brižno i pažljivo?) *Dobro osjećanje*

- Omogućuješ li mi da letim? (Potičeš me na razmišljanje i omogućuješ mi dovoljno izazova za širenje vidika?) *Istraživanje*
- Čuješ li me? (Pozivaš li me na komunikaciju, razumiješ li moja pitanja i potrebe?) *Komunikacija*
- Je li ovo mjesto napravljeno za mene? (Omogućuješ li mi da se dobro osjećam, kao vrijedan član grupe?) *Doprinos*

9. KLJUČNE KOMPETENCIJE ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE

Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje potiče se i osnažuje razvoj osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje koje je obrazovna politika RH prihvatila iz EU, a to su:

1. Komunikacija na materinskom jeziku (podloga za razvoj rane pismenosti)
2. Komunikacija na stranim jezicima (situacijski pristup, strani jezik utkan u svakodnevne aktivnosti)
3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju (razvoj i primjena matematičkog mišljenja u rješavanju problema; poticanje djeteta na postavljanje pitanja, istraživanje, otkrivanje i zaključivanje o zakonitostima u svijetu prirode)
4. Digitalna kompetencija (upoznavanje djeteta s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom i mogućnostima njezine uporabe u različitim aktivnostima)
5. Učiti kako učiti (osposobljavanje djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja te uključivanje djeteta u planiranje i organiziranje tog procesa, stvaranje vlastite strategije učenja)
6. Socijalna i građanska kompetencija (poticanje djeteta na odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti, samopoštovanje i poštovanje drugih te osposobljavanje za učinkovito sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa u vrtiću i zajednici)
7. Inicijativnost i poduzetnost (uključuju stvaralaštvo, inovativnost i spremnost djeteta na preuzimanje rizika, samoiniciranje i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti te planiranje i vođenje vlastitih aktivnosti i projekata)
8. Kulturna svijest i izražavanje (poticanje stvaralačkog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu umjetničkih područja; razvoj svijesti djeteta o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini i njihovu mjestu u svijetu)

10. PROGRAMI

10.1. Redoviti program

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što podrazumijeva:

- pažljivo osmišljeno i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu;
- poznavanje zakonitosti rasta i razvoja djeteta, te planiranje odgojno-obrazovnog rada stručnih djelatnika u skladu sa znanstvenim spoznajama;
- učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje;
- poticanje partnerskog odnosa s roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja - optimalnog razvoja djeteta;
- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnost i potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s djecom predškolske dobi.

Ciljevi redovitog programa

Stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i posredno kvaliteti njegova obiteljskoga života, te osiguravanje takvih uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci kroz:

- zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta;
- osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale;
- stvaranje kreativnog ozračja (raznovrsni materijali za istraživanje i stvaranje) zainteresiran, nedirektivni stav odgojitelja;
- usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju.

Namjena programa

Cjeloviti razvojni programi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja provode se za djecu od prve godine života do polaska u osnovnu školu. Redoviti cjelodnevni (10-satni) program ostvaruje se u okviru radnog vremena od 5,00 do 16,00 sati.

Skupine dijelimo prema kronološkoj dobi djeteta u tzv. jasličke skupine (djeca od 1. do 3. godine) i vrtićke skupine (djeca od 3. do 7. godine). Skupine sa redovitim programima organizirane su prema dobi djece.

Tabela 1. Redoviti desetosatni program

NAZIV PROGRAMA	REDOVITI DESETOSATNI PROGRAM
NAMJENA PROGRAMA	Program je namijenjen djeci ranog i predškolskog uzrasta, a odvija se kao cjeloviti razvojni program ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja za djecu od prve godine života do polaska u školu - Program je cjelodnevni (10-satni) - Skupine dijelimo prema kronološkoj dobi djeteta u jasliske skupine od 1. do 3. godine života i u vrtičke skupine od 3. godine života do polaska u školu
NOSITELJI PROGRAMA	Odgojitelji Stručni tim
NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA	Program je usklađen s potrebama roditelja, a provođenje odgojno-obrazovnog procesa s potrebama djeteta - Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama - Integrirani i razvojni kurikulum podrazumijeva paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, stimulativno materijalno okruženje koje potiče na istraživanje i stjecanje znanja Bitni aspekti rada su: - o stvaranje poticajnog okruženja - o individualizirani pristup - o poticanje i stvaranje uvjeta za dječje aktivnosti - o dokumentiranje procesa učenja - o refleksija s djecom i stručnjacima - o predlaganje novih mogućnosti za igru, stvaranje, promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja - o usmjeravanje na važnost i zdravstveno-preventivni potencijal tjelesnog vježbanja od najranije dobi te poticanje, stvaranje i razvijanje zdravih navika
VREMENIK AKTIVNOSTI PROGRAMA	Tijekom pedagoške godine (od 1. 9. do 31. 8. tekuće pedagoške godine)
NAČIN VREDNOVANJA	Praćenje provedbe bitnih zadata - odgojiteljska vijeća - interni stručni aktiv - radni dogovori

	- makrovalorizacije - godišnje izvješće rada odgojitelja - izvješće o realizaciji Godišnjeg plana i programa rada Vrtića
--	--

10.2. Program predškole

Ciljevi programa

Osigurati dobrobit za dijete, cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj kompetencija. Osigurati svakom djetetu u godini prije polaska u školu sigurno i poticajno okruženje u kojem će maksimalno razviti svoje potencijale, te osigurati optimalne uvjete za razvijanje i unapređivanje vještina, navika i kompetencija koje će mu omogućiti uspješnu prilagodbu školi i svladavanje programskog sadržaja školovanja. Razvijati i unaprjeđivati spoznajne, emocionalne, tjelesne, socijalne i komunikacijske potencijale djeteta.

Namjena programa

Kurikulum predškole podrazumijeva odgojno-obrazovni rad s djecom koja su u godini pred polazak u školu. Kurikulum predškole djetetu treba osigurati prilike za stjecanje iskustava kvalitetnoga institucijskoga predškolskog odgoja i obrazovanja. Treba uzeti u obzir specifičan kontekst odrastanja djeteta, tj. kulturu i tradiciju okruženja u kojem živi dijete i njegova obitelj. Provodi se u vrtiću ili iznimno u nekoj drugoj ustanovi ako u blizini nema vrtića i ako ta ustanova djetetu može osigurati jednaki odgojno-obrazovni standard, odnosno jednaku kvalitetu fizičkog i socijalnog okruženja kao vrtić. Program predškole integriran je u redoviti odgojno-obrazovni program.

Način realizacije

Odgojno-obrazovni rad s djecom u godini prije polaska u školu planira se i oblikuje cjelovito (tematski, projektno). Planiraju se kontekstualni uvjeti za održavanje različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih odgojno-obrazovnih iskustava djece.

U planiranju i oblikovanju programa predškole naglasak se stavlja na ostvarivanje individualiziranog i fleksibilnog odgojno-obrazovnog pristupa kojim se omogućava zadovoljavanje spoznajnih, tjelesnih, socijalnih, emocionalnih i komunikacijskih potreba svakog djeteta.

Zadace odgojno-obrazovnog rada će se planirati na temelju karakteristika dobi i osobina pojedinog djeteta i njegovi razvojnih potreba, kao i interesa.

U planiranju i oblikovanju kurikuluma predškole naglasak se stavlja na:

- poticanje cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece u skladu s individualnim posebnostima i razvojnim karakteristikama svakog djeteta;
- učenje kao nestandardizirani proces (igra) koji se odvija kroz istraživanje, otkrivanje i rješavanje problema na inicijativu djece;

- stvaranje primjerenog okruženja za spontano bogaćenje rječnika, kvalitetno izražavanje i razvoj razumijevanja, slušanja, govora i jezika odnosno razvijanje predčitalačkih i grafomotoričkih vještina u kontekstualno povezanim situacijama;
- kontekstualno uočavanje odnosa među predmetima i pojavama, te poticanje i osnaživanje istraživačkih interesa djece za matematičko-logičke i prirodoslovne aktivnosti;
- poticanje djece na iskazivanje i realizaciju vlastitih interesa i ideja, razvoj kritičkog mišljenja, te slobodno planiranje, organiziranje i provedbu aktivnosti;
- razvoj osobnih potencijala djece (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih i sl.);
- prihvaćanje i poticanje kreativnog izražavanja ideja, iskustava i osjećaja djece u raznim umjetničkim područjima i izražajnim medijima;
- razvoj socijalnih kompetencija djece osiguravanjem uvjeta koji omogućuju privikavanje na izvanobiteljski kontekst, potiču kulturu komunikacije, zajedničko življenje i ophođenje, razvoj socijalno-emocionalnih veza s vršnjacima, suradničko učenje, nenasilno rješavanje sukoba, timski rad i preuzimanje odgovornosti za vlastito ponašanje;
- razvoj navika tjelesnog vježbanja i očuvanja vlastitoga zdravlja;
- poticanje djece na poštovanje i njegovanje vlastite kulturne i povijesne baštine;
- razvoj sposobnosti djece za aktivno sudjelovanje u društvenim i kulturnim događajima.

Način praćenja i vrednovanja

- Kroz praćenje provedbe bitnih zadataka i razvojnog plana ustanove
- Orijentacijski plan i program odgojno-obrazovnog rada
- Tjedni plan i program odgojno-obrazovnog rada
- Individualni plan i program rada
- Dnevnik rada
- Plan zajedničkih aktivnosti djece i odraslih
- Zapažanja i evaluacija rada
- Upitnici za odgajatelje i roditelje na kraju pedagoške godine

Tabela 2. Program predškole integriran u redoviti program

NAZIV PROGRAMA	PROGRAM PREDŠKOLE INTEGRIRAN U REDOVITI PROGRAM
NAMJENA PROGRAMA	Program se realizira tijekom redovitog desetosatnog programa Cilj programa je utjecati na razvoj osobnih potencijala, znanja, vještina i navika djeteta u godini pred polazak u školu koje će mu omogućiti uspješnu prilagodbu na novu školsku sredinu.
NOSITELJI PROGRAMA	Odgojitelji Stručni tim Ravnatelj

NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA	Životno-praktične i radne aktivnosti (aktivnosti vezane uz biološke potrebe, briga o sebi, odijevanje, samoposluživanje, kućni poslovi, njega biljaka i životinja, izrada predmeta i igračaka) - Raznovrsne igre (funkcionalne, simboličke, igre građenja i konstruiranja, igre s pravilima) - Druženja i društveno zabavne aktivnosti (druženja više djece i odraslih, zabave, svečanosti, šetnje, priredbe) - Umjetničke aktivnosti (promatranje, slušanje, interpretacija umjetničkih tvorevina za djecu, slikovnica, likovnih, književnih, glazbenih, scenskih, filmskih i drugih djela) - Aktivnosti raznovrsnog izražavanja i stvaranja (pjevanje, sviranje, crtanje, slikanje, modeliranje, građenje, konstruiranje, govorno-scensko izražavanje, izražavanje cjelokupnom motorikom, plesanje) - Istraživačko-spoznavne aktivnosti (istraživačko manipuliranje predmetima, promatranje, upoznavanje nečega ili nekoga, šetnje, posjeti, susreti s ljudima različitih profesija, stvaraocima, otkrivanje i jednostavno eksperimentiranje, praktično i verbalnog rješavanje različitih problema, namjerno učenje i vježbanja postupaka, ponašanja, pravila) - Specifične aktivnosti s kretanjem (tjelesno vježbanje, sanjkanje, vožnja na biciklu, romobilu...)
VREMENIK AKTIVNOSTI PROGRAMA	Tijekom pedagoške godine od 1. listopada do 31. svibnja Program predškole provodi se kontinuirano i svakodnevno u odgojno-obrazovnom procesu, a ukupno traje do 250 sati godišnje.
NAČIN VREDNOVANJA	Praćenje provedbe bitnih zadaća - odgojiteljska vijeća - interni stručni aktivni - radni dogovori - makrovalorizacije Godišnje izvješće rada odgojitelja - Izvješće o provedbi programa - Izvješće o realizaciji Godišnjeg plana i programa rada Vrtića - Ostalo -prema potrebama i razvojem tijekom Programa

11. INKLUZIJA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Trajno opredjeljenje našeg Vrtića je poštivanje načela različitosti, a to između ostalog, podrazumijeva i prihvatanje djece s posebnim potrebama s naglaskom na djecu s teškoćama u razvoju.

Inkluzija kao vrijednost koju naš vrtić promiče podrazumijeva proces u kojem se djeca sa teškoćama odgajaju i obrazuju u okruženju sa svojim vršnjacima, to je proces stvaranja osjećaja pripadnosti grupi u kojoj dijete s teškoćama boravi. Sukladno tome djecu s teškoćama u razvoju uključujemo u redovne skupine s redovnim odgojno - obrazovnim programom. Kako bi inkluzija bila što uspješnija važno je imati pozitivne stavove u skupini i na razini vrtića oko uključivanja djece s teškoćama u razvoju u redovne programe.

Uključivanjem djece s teškoćama u redovne skupine, njihovi se pojmovi proširuju. Socijalna integracija djece s teškoćama u razvoju i njihovih vršnjaka koji nemaju teškoća daje mogućnost svoj djeci da uče, igraju se i žive zajedno, te da se razvijaju u osobe koje razumiju i poštuju jedni druge. Brojna istraživanja vjeruju da su socijalne interakcije s vršnjacima osnova za razvoj i socijalizaciju djeteta. Oni doprinose najvišim postignućima djeteta, te njegovom socijalnom i mentalnom razvoju.

Rad u uvjetima inkluzije podrazumijeva pristup usmjeren na dijete, njegove interese, sposobnosti, vještine i potencijale a ne njegove teškoće.

Koristi za dijete koje je započelo s inkluzijom

- Ostvarivanje socijalnih interakcija odnosno druženje s vršnjacima
- Uzori među vršnjacima za vještine i ponašanja
- Aktivnosti na razini dobi u području gdje ne zaostaje
- Razvoj samopoštovanja i stvaranje pozitivne slike o sebi kroz društvene odnose i aktivnosti

Koristi za vršnjake u skupini

- Prilika za učenje o razlikama
- Veće samopoštovanje zbog pomaganja drugima
- Učenje novih socijalnih vještina interakcije s djecom različitih sposobnosti
- Osjetljivost prema potrebama drugih i bolje razumijevanje različitosti
- Razvoj empatije te razvoj tolerancije

Koristi za roditelje djeteta uključenog u redovnu skupinu

- Osjećaj da je njihovo dijete prihvaćeno
- Znaju da njihovo dijete ima jednake uvijete za rast i razvoj kao i ostala djeca

- Saznanje da dijete dobiva onoliko koliko je moguće
- Prihvaćanje razlika
- Informacije o djetetu u usporedbi s drugom djecom

Korist za roditelje vršnjaka

- Spoznaja individualnih razlika među djecom i način kako pojedine obitelji rade sa svojom djecom koja imaju teškoće u razvoju
- Otkrivanje novih putova i načina za međusobnu podršku

Briga za dijete u inkluziji - odgajatelji - vrtić

- Profesionalni razvoj/učenje novih vještina
- Izazov, novi interes u radu
- Stvoriti pozitivnu atmosferu
- Omogućiti osjećaj sigurnosti
- Omogućiti doživljaj uspjeha
- Osigurati osjećaj prihvaćenosti i poštovanja
- Pružiti mogućnost odabira igara u centrima aktivnosti
- Pružiti priliku za svladavanje novih vještina

Način vrednovanja

- Kroz praćenje provedbe bitnih zadataka i razvojnog plana vrtića
- Upitnici za odgajatelje i roditelje na kraju pedagoške godine

12. BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA RAZINI USTANOVE

12.1. Unapređenje kvalitete partnerstva ustanove i roditelja

ZADACI

- razvijati suradnju roditelja, odgajatelja, stručnih suradnika u prepoznavanju i optimalnom zadovoljavanju dječjih potreba
- poticati odgajatelje na korištenje što raznolikijih oblika suradnje s roditeljima kroz: dnevne kontakte i informacije o djeci, individualne konzultacije po potrebi, boravke roditelja u skupinama, komunikacijske roditeljske sastanke, predavanja, radionice, druženja i raznih svečanosti, kutiće za roditelje, pisane materijale i izložbe, izlete i sportska druženja i sl.
- prilagoditi i unaprijediti instrumente vrednovanja kvalitete programa od strane roditelja
- informirati roditelje o provođenju i dobrobiti CAP programa za prevenciju nasilja nad djecom
- i dalje unaprjeđivati transparentnost odgojno-obrazovnog procesa kroz ažuriranje web stranice

OČEKIVANI REZULTATI

- usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić - obitelj i uzajamno uvažavanje
- uspostavljanje stručnog i profesionalnog odnosa sa roditeljima iz kojega će roditelji steći sigurnost i povjerenje u instituciju

12.2. Razvijanje institucijskog konteksta za kvalitetnije učenje, odgoj, življenje i razvoj djece

ZADAĆE:

- prateći interese djece kontinuirano i kvalitetno strukturirati, kreirati i obogaćivati sve dimenzije konteksta na način da je transparentan, poticajan i omogućuje različite interakcije i komunikacije

MATERIJALNA DIMENZIJA KONTEKSTA

- kontinuirano i pravovremeno kreirati i obogaćivati centre aktivnosti kvantitetom i kvalitetom prirodnih, pedagoški neoblikovanih i izrađenih poticaja

VREMENSKA DIMENZIJA KONTEKSTA

- zajedničkom suradnjom oblikovati i unaprjeđivati fleksibilniju vremensku dimenziju ustanove u skladu s dječjom prirodom koji potiče razvoj dječje autonomije s naglaskom na aspekte:

* dnevni odmor - fleksibilna organizacija popodnevnog odmora za djecu u skladu sa njihovim stvarnim potrebama s naglaskom na kvalitetno planiranje poticaja i aktivnosti

* boravak na otvorenom: postepeni ulazak i izlazak

* vrijeme konzumacije obroka

SOCIJALNA DIMENZIJA KONTEKSTA

- Njegovati kulturu otvorenog dijaloga (komunikacijske radionice)
- Senzibilizirati i educirati odgajatelje iz područja prirodne potpore razvoju djeteta
- Poticati kontinuirano stručno usavršavanje sa ciljem jačanja kompetencija svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa

OČEKIVANI REZULTATI

- Stručan, profesionalan i suradnički dijalog među svim sudionicima odgojno - obrazovnog procesa
- Institucijski kontekst koji je podupirajući, uvažavajući, partnerski, dinamičan i suvremen, a u kojem se svi sudionici osjećaju zadovoljno

12.3. Jačanje kompetencije odgajatelja u planiranju i vrednovanju odgojno - obrazovnog procesa

ZADAĆE

Kroz stručno usavršavanje unutar i izvan ustanove:

- i dalje jačati kompetencije odgajatelja u planiranju i vrednovanju odgojno-obrazovnog procesa s naglaskom na praćenje cjelovitog razvoja djeteta;

- osvještavati važnost kvalitetnog i kontinuiranog praćenja i dokumentiranja razvoja djeteta i njegovih kompetencija;
- jačati kompetencije odgajatelja u praćenju i dokumentiranju razvoja djece uz podršku ostalih stručnjaka;
- stvarati uvjete za kvalitetno praćenje i dokumentiranje cjelovitog razvoja djece;
- jačati kompetencije odgajatelja u projektnom načinu rada (pokretanje projekata po interesu djece, detaljno i kvalitetno praćenje i dokumentiranje projekata, prezentiranje projekata roditeljima, djeci i široj zajednici...).

OČEKIVANI REZULTATI

- Suradničko planiranje i vrednovanje odgojno-obrazovnog procesa na razini jedne ili više odgojnih skupina
- Stvoreni preduvjeti za ujednačavanje i kvalitetniji projektni način rada na razini Ustanove (teorijski uvod, prikaz prakse, stručno usavršavanje)
- Kontinuirano i kvalitetno dokumentiranje i praćenje cjelovitog razvoja svakog djeteta na razini svakog razvojnog stadija

12.4. Strategija rada stručnog tima

Stručni tim Dječjeg vrtića čine ravnatelj i pedagog te stručni djelatnici vezano uz problematiku koja se raspravlja. Aktivnostima stručnog tima koordinira i aktivno sudjeluje u njegovom radu ravnateljica Vrtića.

Redovni zadaci stručnog tima su:

- pridonositi objektivnom uočavanju stanja u ustanovi, u razini njege, odgoja i zaštite djece;
- stalno pratiti razvoj i zdravlje djece, te sudjelovati u otkrivanju djece s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju; posredno i neposredno u radu s djetetom otklanjati nepovoljne faktore za njegov razvoj i ublažavati nepovoljne posljedice;
- proširivati stručne spoznaje odgojno-zdravstvenih radnika /iz pedagogije, psihologije i drugih relevantnih nauka/, uz obogaćivanje praktičnih iskustava;
- unositi inovacije prema radnoj dinamici i uputama prosvjetno-pedagoške službe i službi zaduženih za praćenje i unapređivanje rada predškolske ustanove;
- utjecati na unapređivanje uvjeta za razvoj i odgoj djeteta u obitelji; poticati partnerske odnose vrtića i obitelji;
- pridonositi afirmaciji predškolskog odgoja u svojoj sredini i obuhvaćanju što većeg broja djece programima predškolskog odgoja;
- pridonositi unapređivanju programskog povezivanja predškolske djelatnosti s osnovnom školom i ostalim društvenim čimbenicima;
- organizirati i razmjenjivati praktična iskustva o dostignućima u unapređivanju njege, odgoja i zaštite djece u matičnoj ustanovi i s drugim predškolskim ustanovama, a zapažene rezultate publicirati radi omogućavanja i drugima da se njima koriste te da postanu sadržajem moguće stručne i kritičke rasprave.

Tijekom pedagoške godine stručni tim će pojačano raditi na sljedećim aktivnostima:

- usklađivanje organizacijskih uvjeta - radnog vremena odgajatelja i pratećeg osoblja s aktualnim potrebama djece: organizacija radnog vremena odgajatelja koja će omogućiti aktivan rad s djecom koja nemaju potrebu za spavanjem, te posebno obratiti pažnju na djecu s posebnim potrebama uključenim u redovne programe;
- usklađivanje prostornih uvjeta s aktualnim potrebama djece, fleksibilno uređenje svih raspoloživih prostora vrtića u svrhu zadovoljavanja djetetovih potreba, a ne u svrhu dekoracije;
- rad na aktualiziranju sadržaja na mrežnim stranicama vrtića sa svrhom promidžbe;
- kao i otvaranja novog kanala komunikacije s roditeljima i stručnim djelatnicima srodnih ustanova.

Stručni tim svoj rad temelji na profesionalnom odnosu, usklađuje djelovanje različitih službi/stručnih djelatnika vrtića i jaslica, kuhinjskog, tehničkog i pomoćnog osoblja, te donosi zajedničke odluke za koje i snosi odgovornost. Sjednice stručnog tima održavaju se prema potrebi. Sjednice stručnog tima, kao i donesene odluke, evidentiraju se zapisnikom.

13. KULTURNA I JAVNA DJELATNOST USTANOVE

Odgojno - obrazovna funkcija vrtića ne može se ostvariti samo kroz programe rada, već vrtić mora djelovati kao institucija u okviru šire i uže društvene zajednice i omogućiti djeci da steknu znanja i informacije kako postati punopravni i aktivni dio društva. Aktivnosti će se realizirati kroz pripremanje prigodnih izložbi, priredbi i akcija, organiziranjem aktivnosti po odgojnim skupinama, te posjetama raznim ustanovama.

13.1. Obilježavanje značajnih datuma

AKTIVNOST	VRIJEME REALIZACIJE
Hrvatski olimpijski dan	10.09.
Europski tjedan kretanja	10.-17.09.
Dječji tjedan	Prvi tjedan u listopadu
Međunarodni dan djevojčica	11.10.
Dani kruha i zahvalnosti za plodove zemlje	listopad
Dan vrtića	16.10.
Mjesec knjige	15.10.-15.11.
Međunarodni dan štednje	31.10.
Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad djecom	18.11.
Međunarodni dan osoba s invaliditetom	2.12.
Dan Sv. Nikole	6.12.
Valentinovo	14.2.
Fašnik	veljača
Međunarodni dan žena	8.03.

Dan očeva (Sv. Josip)	19.03.
Svjetski dan oralnog zdravlja	20.03.
Svjetski dan kazališta za djecu i mlade	20.03.
Međunarodni dan osoba sa Down sindromom	21.03.
Svjetski dan voda	22.03.
Međunarodni dan dječje knjige	03.04.
Svjetski dan zdravlja	07.04.
Dan planeta Zemlje	22.04.
Svjetski dan knjige	24.04.
Međunarodni dan plesa	28.04.
Međunarodni dan odgoja bez batina	30.04.
Olimpijski festival dječjih vrtića	Svibanj
Dan Europe	09.05.
Majčin dan i Međunarodni dan obitelji	15.05.
Svjetski dan sporta	29.05.
Dani Općine	lipanj

14. DOKUMENTIRANJE U PLANIRANJU I OBLIKOVANJU KURIKULUMA VRTIĆA

Dokumentiranje prema Nacionalnom kurikulumu podrazumijeva sustavno prikupljanje dokumentacije (etnografskih zapisa) koja omogućuje promatranje i bolje razumijevanje akcija djeteta, stila učenja, a time i osiguranje kvalitetne potpore njegovom razvoju.

Dokumentiranje je istraživački proces i sastavni je dio refleksivne prakse, samorefleksije odgojitelja i razvijanja profesionalnih kompetencija odgojitelja.

U odgojnom procesu odgojitelj je u aktivnoj ulozi promatrača i procjenitelja razvoja djeteta, njegovih postignuća i kompetencija. Prikupljena dokumentacija omogućuje bolje razumijevanje djeteta, procese učenja i razinu postignutih kompetencija. Ona otkriva aktualnu razinu razvoja djeteta i definiranje smjera sljedeće zone razvoja. Namjena dokumentiranja je i bolje razumijevanje različitih segmenata odgojno-obrazovnog procesa, a osobito kvalitete okruženja za učenje djece.

Dokumentiranjem se bilježe promjene koje se unose u prostorni i materijalni kontekst skupine i vrtića. Roditelj kroz dokumentiranje bolje razumije razvoj svog djeteta, proces učenja, samostalnosti, socijalne i emocionalne kompetencije, a posebno kompetencije učiti kako učiti.

Dokumentiranje aktivnosti djece sadrži:

- individualnu dokumentaciju o djeci
- slike i crteže djece, pisane uratke djece
- verbalne izričaje djece
- izričaje glazbom, pokretom
- dramske izričaje
- konstrukcije i drugi trodimenzionalni radovi djece

Samorefleksije djece sadrže:

- različite individualne i zajedničke uratke
- prikaze

- grafičke prezentacije
- konstrukcije
- snimke razgovora
- foto i video snimke
- plakate i panoe

Narativni oblici sadrže:

- bilješke za odgojitelje i stručne suradnike
- bilješke za djecu
- bilješke za roditelje
- profesionalnu zajednicu učenja
- izložbe i prezentacije

Opservacije postignuća djece sadrže:

- praćenje postignuća i sposobnosti djece
- anegdotske bilješke
- foto i video zapisi
- dokumentacija o različitim aspektima okruženja
- bilješke o socijalnim interakcijama djece
- bilješke o stilovima učenja djeteta
- foto, audio i video zapisi

Dokumentiranje aktivnosti odgojitelja sadrži samorefleksije odgojitelja i zajedničke refleksije odgojitelja i stručnih suradnika u vrtiću. Samorefleksije i zajedničke refleksije odgojitelja odnose se na kvalitetu odgojnih intervencija odgojitelja u igri i aktivnostima djece, prepoznavanje aktualne zone razvoja i definiranje sljedeće zone razvoja učenja djeteta, različite aspekte odgojno-obrazovnog procesa, uočavanje kriznih točaka u procesu i promjene kojima se poboljšava život djeteta u skupini i drugo.

15. PROCJENA KVALITETE RADA VRTIĆA

Kvaliteta vrtića razvojna je kategorija, što znači da postignuta kvaliteta nije jamstvo njezine trajnosti. U ustanovi za rani odgoj to se odnosi na zajednički rad odgojitelja i drugih stručnih djelatnika, na način razmišljanja odgojitelja i stručnih djelatnika, na ono što u vrtiću vrednujemo, na način kako mjerimo uspjeh. Kvalitetu vrtića čini ukupnost utjecaja (okruženje, ozračje, vođenje, odnosi, komunikacija, uvjerenja, vrijednosti, ponašanja) nužnih za djetetov cjeloviti razvoj, odgoj i učenje. S obzirom na način vrednovanja razlikujemo interni (unutarnji) i eksterni (vanjski pristup). U našem vrtiću prisutno je unutarnje vrednovanje na osnovu važećih parametara (indikator, standardi, kriteriji). Važan preduvjet uspješnog unutarnjeg vrednovanja vrtića je i osposobljenost svih sudionika vrednovanja, kontinuirani rad na sebi s ciljem unapređivanja osobnog i profesionalnog djelovanja. Osnovno polazište u procesu unapređivanja kvalitete rada vrtića je da promjene dolaze od nas samih iznutra. Tome pridonose stručne samokritičke i kritičke refleksije kojima se detektira stanje, kritične točke i strategije rješavanja problema.

Ključna područja kvalitete rada ustanove su:

- strategija ustanove za rani odgoj
- organizacijsko vođenje ustanove za rani odgoj
- kultura ustanove za rani odgoj
- prostorno materijalni i tehnički uvjeti rada i sigurnost
- zdravstveno higijenski uvjeti i sigurnost
- kurikulum i odgojno-obrazovni proces
- ljudski resursi
- suradnja s užom i širom društvenom zajednicom
- proces praćenja i vrednovanja.

U pedagoškoj godini težište našeg vrednovanja je područje kurikuluma i odgojno-obrazovnog procesa. To je ključno područje kvalitete rada ustanove za rani odgoj isprepleteno sa svim ostalim područjima kvalitete.

Ključna pitanja u našem vrednovanju su:

- Koliko je način rada prilagođen različitim sposobnostima djece?
- Poštujemo li u neposrednom radu različite načine učenja djece?
- Ima li svako dijete slobodu biranja sadržaja i aktivnosti?
- Potičemo li djecu na samoprocjenu svojih aktivnosti i postupaka?
- Omogućuje li okruženje našeg vrtića raznovrsne interakcije među djecom i odraslima?

U vrednovanju ćemo koristiti različite tehnike i instrumente, indikatore kvalitete, ovisno o bitnim zadacima i strategiji djelovanja.

U pedagoškoj godini omogućit ćemo djeci da više samoprocjenjuju i sudjeluju u donošenju odluka kako bi razvijali socijalne demokratske građanske kompetencije, inicijativu i poduzetnost.

16. PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA

Područje ljudskih resursa vrlo je važno za kvalitetu rada vrtića. Broj djelatnika u vrtiću definiran je Državnim pedagoškim standardom predškolskog odgoja i naobrazbe i naš je Vrtić stručno ekipiran prema kriterijima Državnog pedagoškog standarda predškolskog odgoja i naobrazbe.

Kvalitetan profesionalan razvoj stručnih djelatnika ima izravan utjecaj na implementaciju Nacionalnog kurikuluma za rani odgoj i predškolsko obrazovanje.

U Vrtiću se organizira kontinuirano stručno usavršavanje kroz različite oblike. Unutar vrtića refleksije odgojne prakse pomažu nam u propitivanju naših uvjerenja i stavova te mijenjanju implicitne pedagogije. Na razini vrtića organiziraju se interni stručni aktivni, radni dogovori, interesni timovi odgojitelja. Na svim oblicima tog usavršavanja zajednički učimo i

prezentiramo postignuća naše prakse. U vrtiću se planiraju i individualni programi stručnog usavršavanja na razini vrtića i izvan njega. Među oblicima profesionalnog usavršavanja izvan vrtića posebno mjesto zauzima i stvaranje profesionalnih zajednica učenja.

Temeljem čl. 39. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine br. 10/97, 107/07, 94/13, 98/19 i 57/22) te čl.57. i čl.62. Statuta Dječjeg vrtića „Mura“, Odgojiteljsko vijeće na 2.sjednici održanoj 27.02.2024. godine utvrđuje Kurikulum Dječjeg vrtića „Mura“ za razdoblje od 2024. do 2029. godine.

Ravnateljica
DV „MURA“

Karolina Jeđut Tilošanec

Temeljem čl. 15. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine br.10/97, 107/07, 94/13, 98/19 i 57/22) i čl. 49. Statuta Dječjeg vrtića „MURA“, **Upravno vijeće Dječjeg vrtića „MURA“** na svojoj 9.sjednici održanoj dana **15.03.2024.** godine, na prijedlog ravnateljice donosi Kurikulum Dječjeg vrtića „MURA“ za razdoblje od **2024. do 2029. godine.**

PREDSJEDNICA UPRAVNOG VIJEĆA
DV „MURA“

Marta Markač

KLASA: 601-09/24-01/01
URBROJ: 2186-30-03-24-01
Goričan, 15.03.2024. godine